

Воловик І.В., Дзивицька О.А.

студентки,

Науковий керівник: Хіміч К.І.

викладач,

Університет митної справи та фінансів

СПІВВІДНОШЕННЯ ПРЯМИХ І НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ В УКРАЇНІ

Політика держави щодо співвідношення прямих та непрямих податків не має чіткої мети та стратегії. Україні потрібно сформувавши стратегію даного співвідношення спираючись не тільки на зарубіжний досвід, а й на теперішній розвиток економіки країни, менталітет населення та його платоспроможність. Тільки реальний погляд на теперішній стан економіки країни та її можливості дозволить сформувавши єдину стратегію щодо співвідношення прямих та непрямих податків, що вирішить проблему малого та середнього бізнесу та податкового тягара громадян.

Розподіл податків на непрямі і прямі пов'язаний насамперед з методом їх встановлення. Прямі податки (сюди входять насамперед податок на доходи фізичних осіб, податок на прибуток підприємств, податок на нерухомість, податок на землю) безпосередньо пов'язані з характеристиками платника податку: ними обкладаються доходи фізичних та юридичних осіб [2].

Непрямі податки (а саме акцизний податок, ПДВ) – пов'язані з діяльністю, якою займається платник податків [2]. Тому ними обкладаються ресурси, види діяльності, товари та послуги. Отже, прямі податки орієнтовані на обкладання доходів підприємництва чи населення, а непрямі-спрямовані на кінцеве споживання.

Непрямі податки активно використовуються у формуванні бюджетних ресурсів держави як ефективний інструмент фіскальної політики. Це дає змогу державі вирішувати проблеми фінансового забезпечення виконання покладених на неї функцій. В Україні непрямі податки забезпечують значні надходження до бюджету.

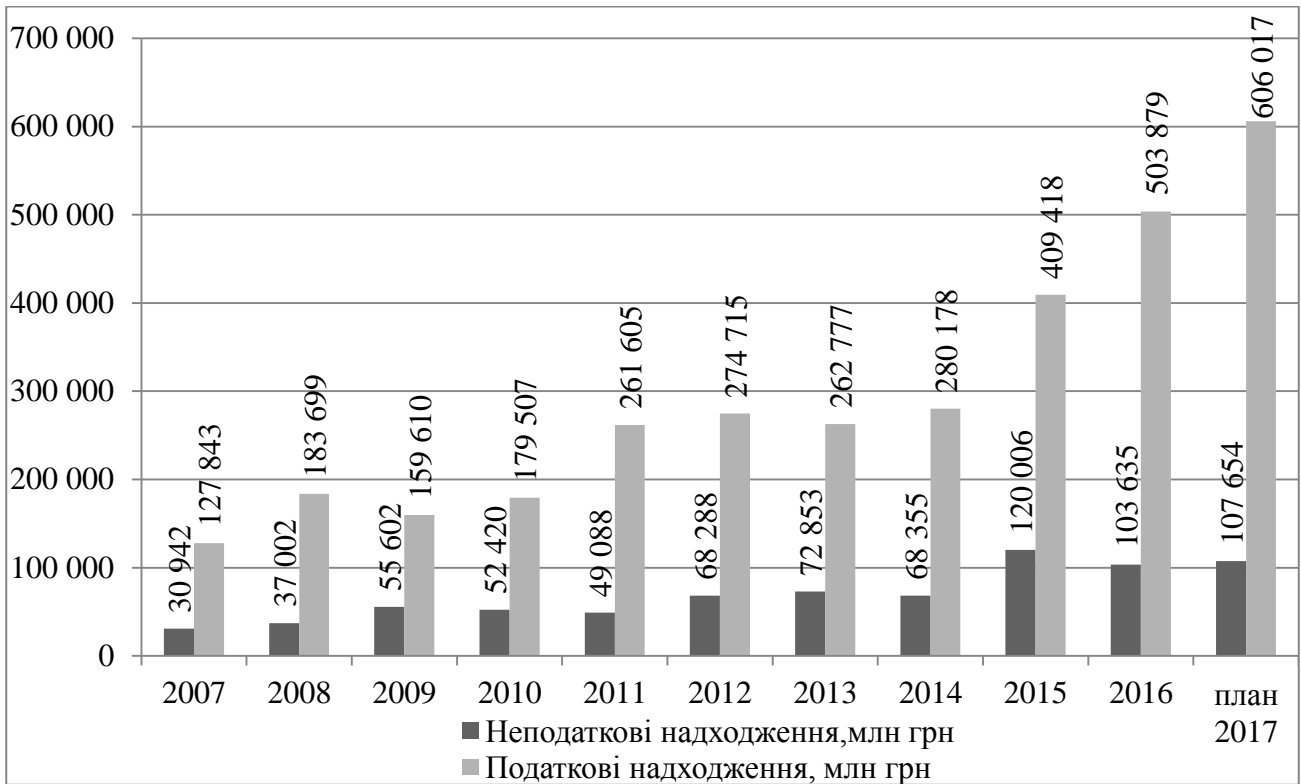

Рис. 1. Податкові надходження до державного бюджету за період 2007-2017 рр.

Складено авторами за даними [1]

Аналізуючи податкові надходження до державного бюджету за останні 10 років (Рис.1) можна впевнено сказати, що саме податкові надходження займають більшу частину надходжень до державного бюджету. За період з 2007 по 2017 рік податкові надходження збільшились на 478174 млн грн [1].

Основна частина податкових надходжень забезпечується непрямими податками: ПДВ (2017 р – доля в держбюджеті 293 103 млн грн.) та акцизним податком (2017 р – доля в держбюджеті 113 336 млн грн.).

Крім того, підтвердженням вищенаведеного свідчить структура надходжень ПДВ (Рис. 2). Так, збір ПДВ за період останнього десятиліття становить більшу половину загальних податкових надходжень і має стійку тенденцію до зростання. Доля акцизного податку в 2017 році зросла до 18 % всіх податкових надходжень.

Наведені обсяги ПДВ свідчать про намагання Уряду скористатися наслідками інфляції та девальвації гривні, отримуючи додаткові надходження в бюджет від продажу певних груп товарів (тютюнові вироби, алкогольні напої та ін.) внаслідок чого в результаті платить кінцевий споживач, тобто громадянин.

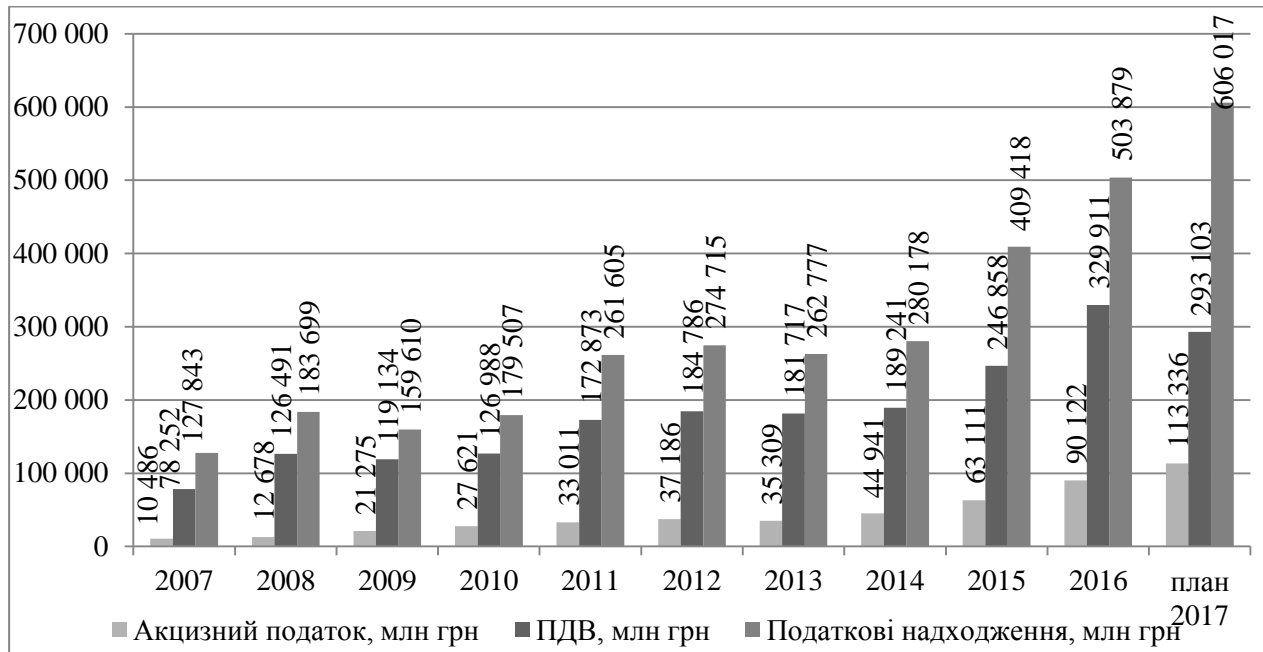

Рис. 2. Структура надходжень ПДВ та акцизного податку до державного бюджету за період 2007-2017 роки

Складено авторами за даними [1]

Що стосується прямих податків, вони відіграють важливу роль у формуванні держбюджету та є фінансовим регулятором соціально-економічних процесів. Прямі податки є одним з економічних методів керування підприємств і підприємств, регулюють зовнішньоекономічну діяльність, приплив інвестицій, розподіл доходів у суспільстві та ін. Відмінність розподілу прямих і непрямих податків полягає в тому, що непрямі податки є однаковими для всіх, а прямі податки залежать від доходу. Це означає, що чим вище дохід, тим більшу частку податку сплачує громадянин, що є в принципі справедливим, але і водночас підштовхує наше населення до приховування реального рівня своїх доходів і ухилення від податків.

Варто сказати, що такої тенденції до ухилення податків як в Україні, не спостерігається в європейських країнах. Ставка на прибуток в Україні (18 %) навіть менша ніж середня ставка ЄС (21,31 %), але при цьому Світовий банк визнає податкову систему України однією з найскладніших у світі.

Якщо говорити про справедливе стягнення податків, то в Україні мали б переважати прямі податки, як це відбувається в розвинутих країнах, але якщо дивитися реально на сучасний стан економіки України та менталітету громадян – це призведе до ще більшого зменшення податкових надходжень.

Список використаних джерел:

1. Ціна держави [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://cost.ua/budget/revenue/#1>.
2. Податковий Кодекс України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
3. Гмиря В. П. Роль податків в умовах забезпечення розвитку економіки країни / ФІНАНСОВИЙ ПРОСТІР. – № 4 (16) – 2014.
4. Смагін В. Л. Податкові важелі регулювання фінансового ринку в сучасних умовах [Електронний ресурс] / В. Л. Смагін. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/VzKipu/2009_17_19/uchzap17.html
5. Фадєєва Г. М. Аналіз сучасного стану податкової системи України та шляхи її удосконалення / Г. М. Фадєєва, О. Ю. Гладкова // Екон. простір. – 2008. – № 12/2. – С. 144-149.

Ісаченко Ю.В., Сметанкіна Н.С., Ващенко Д.А.

студенти,

Науковий керівник: Хіміч К.І.

викладач,

Університет митної справи і фінансів

ДЕРЖАВНІ ЦІЛЬОВІ ФОНДИ

У зв'язку з макроекономічною нестабільністю, спричиненою глибокими структурними диспропорціями, постала проблема реструктуризації національної економіки та переорієнтації її на високотехнологічні галузі. З огляду на це ключовим завданням є розробка економічних програм щодо залучення інвестицій, впровадження нових знань, підвищення рівня зайнятості, технологічної модернізації економіки. Державні цільові фонди виступають важливим інструментом їх успішної реалізації. Діяльність державних цільових фондів досліджувалася в контексті їх сутності та функціонування соціальних фондів. Водночас подальшого вирішення потребують проблеми забезпечення розвитку національної економіки за допомогою державних цільових фондів.

Фонди фінансових ресурсів цільового призначення є самостійною ланкою фінансової системи і входять до складу державних фінансів. Основним централізованим фондом грошових коштів держави є бюджет. Кошти бюджету знеособлені і забезпечують реалізацію функцій держави. Разом з тим у державі можуть бути певні потреби, які мають особливе значення і потребують гарантованого фінансового забезпечення. До таких потреб належать: надання певних соціальних гарантій